

KOYUN – KEÇİ BESLENMESİ

Koyun, hem otun her kalitede olanını, hem de hububat ve gıda sektörünün yan ürünlerini değerlendirebilen bir hayvandır. Koyunlar hayat boyu hep aynı şekilde yemlenmez. Gebe iken başka bakım ister, süt verirken başka bakım ister. İklim'e göre, ırka göre ve mevsime göre, yemleme farklı olur. Koyunlar, selülozu fazla olan yemleri kolayca yerler. Bu yemlere **kaba yem** diyoruz. Kuru otlar ve saman kaba yemdir. Silo yemleri ve yeşil yemler de kaba yemdir. Koyunlar bunları yiyerek de verim verir. Fakat, kaba yemlerde bazı maddeler azdır veya hiç yoktur. Her türlü besin bulunmadığından verim düşüktür. İşte koyunların verimini artırıcı bu yemlere **yoğun yem** diyoruz. Verimleri fazla olan koyunlara mutlaka yoğun yem vermelidir. Bunlar tahıl kırmalarıdır ve küspelerdir. **KOYUN BESLEMESİNDE ÖNEMLİ DÖNEMLER** : Koyunların hayatında çeşitli dönemler vardır. Bir dönemde **verimsiz** olurlar. Yani, yavru verimi yoktur, süt verimi yoktur. Bir dönem **gebelik** dönemidir. İyi bakım ve beslenme ister. Sonra **süt** dönemi gelir. Bu da ayrı bakım ve beslenme ister.

1. Koç katımında besleme
2. Gebelikte besleme
3. Süt veriminde besleme
4. Verimsiz dönemde besleme

KOÇ KATIMINDA BESLEME : Koyunlar koça verildikleri dönemde gayet sağlıklı ve vücut ağırlıkları bakımından uygun olmalıdırlar. Şayet koyunun koç alma isteğini kamçulamak istiyorsak ve bu koç alan koyunun döl tutması, tuttuğu dölü yaşatması ve hatta ikiz dölle sahipse bunlardan birinin yetersiz beslenmeden dolayı erken ölümünü istemiyorsak bu dönemde ek bir yemleme yapmalıyız. Koç katımı yurdumuzun çeşitli yörelerinde yılın değişik aylarında yapılmaktadır. Bu dönemde koyunlar genelde meradadırlar ve koç katımı için yetersiz bir beslenme söz konusudur. Koç katmaya başlamadan 2 hafta öncesinden başlayarak ve koç katım süresince 4 hafta kadar devam ettirerek bir ek yemleme yapmakta fayda vardır. Bu ek yemlemede elimizde kaliteli kuru yonca varsa 500 g' dan başlayıp 1.5 kg'a kadar çıkararak verebiliriz. Bu yoksa fabrika yemi veya arpa yulaf karışımı 400 gramdan başlayıp 700-800 grama kadar çıkararak yedirebiliriz.

GEBELİKTE BESLEME : Koyun koç aldıktan sonra, gebeliğinin ilk üç ayında karnındaki yavru gayet küçüktür. Araya beslemede ek bir yük getirmeyiz. Bu üç aylık dönemde, şayet mera şartları yeterliyse ek bir yeme ihtiyaç yoktur. Sadece ot durumu çok kısıtlıysa bir miktar meraya çıkmadan önce 250 gr kadar ek yem verilebilir.

Gebeliğin ikinci ve en kritik dönemi son 45 gündür. Bu dönemde yavru birden gelişmiş ve annenin her yediğine ortak olmaya başlamıştır. İlk dönemin hemen hemen 7 katı büyüklüğe erişen yavrunun ihtiyaçları ve dolayısıyla da annenin ihtiyaçları artmıştır. İşte bu dönemde verilecek ek yem; yavru için sağlıklı ve iri doğum, anne içinde süt verim dönemine hazırlıklı olarak girmek demektir. Tabii bunların hepside yetiştirici için artı değerlerdir. Ek yemlemede 300 gramdan başlayarak doğuma kadar 800 grama çıkılmasında fayda vardır. Bu arada mera yeterli değilse ek ot vermekte bile fayda vardır. Vereceğimiz yemleri fabrikalardan temin edebileceğimiz gibi kendi imkanlarımızla hazırlamamızda mümkündür.

Enerji kaynağı olarak tahıllardan (arpa, buğday, mısır, darı vb.) hangisini ucuz olarak temin edebiliyorsak, protein kaynağı olarak da bölgemizde bulunan yağ fabrikası yan ürünü olan küspelerden (ayçiçeği, pamuk tohumu, soya vb.) satın alarak aşağıda örneklerini vereceğimiz karışımları yapabiliriz.

SÜT DÖNEMİNDE BESLEME : Doğumunu yapan koyun süt vermeye başlar ve bu genelde 16 hafta kadar devam eder. Koyunların süt verimleri ilk bir ayda en yüksek dönemini yaşar daha sonra düzenli bir azalma gösterir. İkiz kuzular sık emerler, memeyi iyice boşaltırlar. Böylece süt salgısı artar. Onun için, ikiz kuzulu koyunlar tekizlerden daha çok süt verirler. Bu dönemde şayet imkanımız varsa ikiz ve tekiz yavrulu olanları ayrı bölmelerde barındırmada fayda vardır. Gebeliğin son döneminde ulaşılmış olduğumuz besleme düzeyini

koruyarak tek kuzulu koyunlara 700 g civarında dane yem karmasına, ikiz kuzulu koyunlarda da 1 kg'lık dane yem karmasına bir ay kadar devam etmeliyiz .Süt veriminde kaba yem çok önemlidir. Hatta şunu diyebiliriz sütün verim ve kalitesini kaba yemin kalitesi belirler. Tabii ki sadece otlarla yapılan beslemede son derece yetersiz kalır. Bu arada yemliklerinin bir tarafında kaya tuzu parçası ve değişik mineralleri ihtiva eden yalama taşları bulundurmakta fayda vardır. İlk bir ay vereceğimiz destekleme yemini yavaş yavaş azaltarak süttten çıkışa kadar sürdürebiliriz

VERİMSİZ DÖNEMDE BESLEME :Bu dönemler süt veriminden çıkıp koça verilmesine 2 hafta kalana kadar olan zaman ve koça verildikten gebeliğin son 45 gününe kadar olan dönemdir.Bu dönemlerde hayvanları yaşayabilecekleri ve mevcut durumlarından geriye götürmeyecek kadar beslemek söz konusudur. Bunu da şayet merada karnı doyuyorsa otlatarak, mera çok yetersiz ise varsa elimizde 500 gr kadar çayır otu vererek, o yoksa 300 gr kadar kuru yonca otu, onu da temin etmemiz mümkün değilse 200 gr kadar dane yem takviyesi ile geçiştirmemiz mümkündür. Anız otlatması da beslenmede yeterli olur.